

QORTI ĊIVILI - PRIM'AWLA

**Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.**

Numru 2

Rikors Maħluf Numru 328/2018 NC

**Mapfre Middlesea plc kif surrogata fid-dritt tal-assikurat tagħha
Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta' BH International
Limited u Laferla Insurance Agency Ltd bħala aġenti ta' l-istess
Mapfre Middlesea plc**

vs.

Adrian Sammut

Illum il-15 ta' Novembru 2022

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Maħluf tal-atturi Mapfre Middlesea plc kif surrogata fid-dritt tal-assikurat tagħha Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta' BH International Limited u Laferla Insurance Agency Ltd bħala aġenti ta' l-istess Mapfre Middlesea plc (*a fol. 1 et seq.*) ipprezentat fl-10 ta' April 2018 li jgħid hekk:

“1. Illi s-soċjeta’ attriċi Mapfre Middlesea plc kienet permezz tal-aġenzija tas-soċjeta’ l-oħra attriċi Laferla Insurance Agency Limited ħarġet il-polza numru P21118707, illi biha kopriet il-vettura tat-tip Porsche Cayenne bin-numru ta’ reġistrazzjoni ADL propjeta’ ta’ l-assikurat tagħha Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta’ BH International Limited, taħt polza ‘comprehensive’ liema polza kienet fis-seħħ meta seħħet il-kollizzjoni meritu ta’ din il-kawża.

2. Illi fid-19 ta’ Dicembru 2015 għal habta tat-tmienja ta’ filgħaxija (8.00pm) seħħ incident stradali fit-Triq Sant’Andrija, San Ġiljan bejn il-vettura, tat-tip Porsche Cayenne bin-numru ta’ reġistrazzjoni ADL misjuqa mill-attur Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta’ BH International Limited u l-vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta’ reġistrazzjoni BAB 124 misjuqa mill-konvenut (kopja tar-rapport tal-incident hażw anness u mmarkat Dokument MM 1).

3. Illi skont ma gie riferit lis-soċjeta’ attriċi mill-imsemmi assikurat tagħha Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta’ BH International Limited, l-attur kien għadu kif ħareġ minn fuq id-dawl tat-traffiku ossija traffic lights illi kienu għadhom kif qalbu ħodor sabiex imur direzzjoni lejn San Ġiljan (Paceville). Hekk kif qalbu aħdar l-attur beda jsuq lejn id-direzzjoni tiegħu meta f’daqqa waħda ra l-vettura misjuqa mill-konvenut, li dak il-ħin kienet ġejja mid-direzzjoni minn Swieqi lejn Kappara, issuq fid-direzzjoni tiegħu b’veloċita’ eċċessiva. B’konsegwenza tal-impatt qawwi l-vettura tal-attur soffriet danni.

4. Illi, in vista tal-polza ta’ assikurazzjoni fuq imsemmija, is-soċjeta’ attriċi għamlet tajjeb għal porzjoni sostanzjali tad-danni sofferti mill-imsemmi assikurat tagħha Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta’ BH International Limited skont l-istess polza u in konsegwenza ta’ tali pagament giet ssurrogata fid-drittijiet ta’ l-assikurat tagħha skond l-istess polza ta’ assikurazzjoni u skond il-liġi.

5. Illi s-somma hekk sborzjata mill-imsemmija soċjeta’ attriċi Laferla Insurance Agency Limited fil-kwalita’ premessa, kienet tammonta għal għoxrin elf, mitejn u tlieta u tletin Ewro u

tmienja u tmenin ċenteżmu (€20,233.88ċ) kif dettaljat aħjar fl-*annessa skeda Dokument MM 2.*

6. Illi minkejja li l-konvenut gie interpellat sabiex jersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni kollha kaġunati lill-attur f'dan l-incident stradali, huwa baqa' inadempjenti, u għalhekk kellha ssir din il-kawża (kopja tal-ittra ufficjali numru 4480/17 hawn anness u mmarkat Dokument MM 3).

Għaldaqstant, l-atturi jitolbu bir-rispett illi dina l-Onorabbli Qorti jogħgobha:-

1. Tiddikjara lill-istess konvenut unikament responsabbli għall-incident stradali fuq imsemmi illi kif ingħad, seħħ fid-19 ta' Dicembru 2015 għal ħabta tat-tmienja ta' filgħaxija (8.00pm) seħħ incident stradali fit-Triq Sant'Andrija, San Ġiljan bejn il-vettura, tat-tip Porsche Cayenne bin-numru ta' registrazzjoni ADL misjuqa mill-attur Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta' BH International Limited u l-vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta' registrazzjoni BAB 124 misjuqa mill-konvenut, u għad-danni kollha illi soffra l-istess attur bħala konsegwenza tal-istess incident;

2. Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi bħala konsegwenza ta' dan l-incident stradali fis-somma ta' għoxrin elf, mitejn u tlieta u tletin Ewro u tmienja u tmenin ċenteżmu (€20,233.88ċ), jew somma verjuri, okkorrendo bl-opera ta' Periti u esperti nominandi;

3. Tikkundanna lill-konvenut sabiex iħallas lill-atturi in linea ta' danni s-somma ta' għoxrin elf, mitejn u tlieta u tletin Ewro u tmienja u tmenin ċenteżmu (€20,233.88ċ) jew somma verjuri illi tiġi hekk likwidati minn dina l-Onorabbli Qorti;

Bl-ispejjeż kompriži dawk tal-Ittra Ufficjali numru 4480/17 ipprezentata fid-29 ta' Novembru 2017 kontra l-konvenut skond id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta u bl-imgħax legali skont il-liġi mit-2 ta' Dicembru 2017 jew data oħra stabilita appożitament minn dina l-Onorabbli Qorti fis-sentenza tagħha kontra l-konvenut li huwa ngunt għas-subbizzjoni."

Rat ir-Risposta Maħlufa tal-konvenut Adrian Sammut (*a fol. 31 et seq.*) ippreżentata fit-3 ta' Mejju 2018 fejn jingħad is-segwent:

"1. Illi preliminarjament in-nullita' ta' dawn il-proċeduri stante li s-soċjeta' rikorrenti ma' ressqet l-ebda prova illi hija giet surrogata fid-drittijiet ta' Adel Ahmed Ashur, kif qed tallega, u dana billi din il-vettura (numru ADL), skond ir-rapport tal-Pulizija tippartjeni lill-kumpanija BH International Limited u mhux lill Adel Ahmed Ashur.

2. Illi fil-meritu u bla preġudizzju għas-suespost, huwa minnu li fid-19 ta' Dicembru 2015 seħħ incident tat-traffiku ġewwa Triq Sant'Andrija, limiti ta' San Ġiljan, u li l-esponenti kien involut f'dan l-incident waqt li kien qed isuq il-vettura numru BAB 124 iżda dan l-incident ma' garax tort u ħtija tal-istess esponenti, imma gara unikament tort u ħtija ta' Adel Ahmed Ashur, is-sewwieq tal-vettura numru ADL, li naqas milli josserva r-Regolamenti tat-Traffiku billi waqt li kien qed isuq il-vettura numru ADL sejjer fid-direzzjoni ta' Paceville, ħareġ minn fuq traffic light meta d-dwal kien aħmar u dana kif sejjer jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża. Għalhekk it-talbiet tas-soċjeta' rikorrenti għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż.

3. Illi wkoll u minnġhajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti jirriveva illi t-talba għad-danni fl-ammont ta' €20233.88, hija waħda għal kollox eżagerata.

4. Salve eċċezzjonijiet oħra permessi mil-liġi."

Rat id-dokumenti eżebiti u l-atti proċesswali kollha ta' dan il-każ.

Rat id-depożizzjonijiet tax-xhieda li xehdu qabel din il-kawża giet assenjata lil din il-Qorti kif preseduta u rat ukoll id-depożizzjonijiet tax-xhieda li xehdu wara li l-kawża giet assenjata lilha.

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet (*a fol. 261 et seq.*) ippreżentata mill-atturi fl-1 ta' Awwissu 2022.

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet (*a fol. 266 et seq.*) ipprezentata mill-konvenut Adrian Sammut fis-16 ta' Awwissu 2022.

Ikkunsidrat

Illi l-Qorti ser tibda billi tagħmel riferenza għax-xiehda u għad-dokumenti saljenti li ġew mismugħa u prezentati tul il-mori tal-proċeduri odjerni.

Illi, fis-seduta tat-28 ta' Novembru 2018, xehed **Steve Gauci** (*a fol. 46 et seq.*) fejn beda billi qal li huwa *surveyor*. Jgħid li hejja *survey report* fuq vettura Porsche Cayenne bin-numru ta' registrazzjoni ADL u eżebixxa kopja ta' dan is-*survey report* li ġie mmarkat bħala Dok. "SG 1" (*a fol. 50 et seq.*). Jikkonferma li r-ritratti li hemm mar-rapport hadhom huwa u li huma tal-vettura msemmija. Jiddeskrivi d-daqqa fuq il-vettura bħala waħda soda u jgħid li d-daqqa kienet fuq il-*front wing* u tibqa' sejra lura.

Illi, fis-seduta tat-28 ta' Novembru 2018, xehed ukoll **Adel Ahmed Ashur** (*a fol. 58 et seq.*) fejn jispjega li l-incident stradali sehħ fid-19 ta' Dicembru fil-għaxija u li kien ġej mill-belt Valletta sejjer fid-direzzjoni ta' San Ġiljan peress li ried imur Portomaso fejn jirresjedi. Jispjega li miegħu kien hemm il-mara u t-tifel tiegħu u li kien wieqaf fuq il-lemin fuq it-*traffic lights*. Jgħid li ried jaqsam minn Triq Reġjonali għal Pender Gardens. Jixhed li kien wieqaf minhabba li t-*traffic lights* tiegħu kienu fuq l-aħmar. Jgħid li meta dawn qalbu fuq l-aħdar, peress li kien l-ewwel vettura huwa ma ra l-ebda vettura u beda jsuq meta f'daqqa waħda ma jafx x'gara u hass daqqa. Jgħid li l-hin kien eżatt it-7.50pm. Jispjega li huwa kien qed idur lejn Pender Gardens u li l-vettura l-oħra kienet ġejja minn St. Andrews. Jixhed li huwa għandu vettura tqila u li d-daqqa kienet b'saħħitha tant li bid-daqqa l-vettura mxiet la ġenbha. Jgħid li d-daqqa kienet fuq in-naħa tax-xellug tal-vettura. Jikkonferma li jaqbel ma' l-iskizz tal-ħabta magħmul mill-Pulizija u fuq l-iskizz li jinsab *a fol. 9* jispjega l-pożizzjoni eżatta tiegħu. Jgħid li wara l-ħabta mar fuq is-sewwieq l-iehor biex jara kif inhu u f'dak il-hin ra persuna Ingliza li ressqet fuq is-sewwieq l-iehor tgħid li riedet tixhed. Jixhed li sema lil din il-persuna Ingliza tgħid li kien ser jixhed favur is-sewwieq l-iehor li l-konvenut kien għaddej fuq l-

aħdar. Jgħid li huwa qatt ma ltaqa' ma' din il-persuna u meta staqsiha hu kif kien jaf x'gara qallu li kien qabzu fil-mini. Jgħid li dan ma jistax ikun minħabba li huwa kien xi żewġ vetturi warajh u l-vettura tiegħu hija għolja. Jispjega li meta kellmu qal li kien raħ ħiereg bl-aħmar. Jikkonferma li huwa nxurjat ma' Laferla Insurance li ħallset għall-ispejjeż kollha.

In kontro-eżami jikkonferma li l-persuna Ingliza kien qal li huwa għadda bl-aħmar waqt li s-sewwieq l-ieħor għadda bl-aħdar. Jikkonferma wkoll li kien hemm passigġier ieħor mas-sewwieq l-ieħor u li dan kien hemm meta marru l-Pulizija fuq il-post. Mitlub jikkonferma jekk meta ħares u beda jdur li ma ra l-ebda vettura ġejja, wieġeb li ma ra l-ebda vettura. Għad-domanda: "*You saw no other car coming?*" (a fol. 71), wieġeb: "*No not even one car*" (a fol. 71).

Illi, fis-seduta tat-28 ta' Novembru 2018, xehed ukoll **Mark Laferla** (a fol. 73 et seq.) fejn qal li huwa d-direttur ta' Laferla Insurance Agency. Jgħid li l-vettura Porsche Cayenne kienet inxjurata ma' Laferla Insurance bħala agenti ta' Mapfre Middlesea b'polza *comprehensive*. Jikkonferma li wara l-incident saret *claim* u li sar il-ħlas kollu relattiv għat-tiswijiet fuq il-vettura. Jgħid li tħallas *excess* ta' mitejn u ħamsa u disgħin Euro (€295.00). Jikkonferma li ma nkriet l-ebda vettura oħra. Jgħid li mar fuq il-post tal-incident wara li kien ċempillu Ashur u jgħid li kif wasal il-vetturi kienu għadhom fil-post. Jgħid li Ashur kien semma li kien hemm persuna Ingliza u hu (Laferla) nduna li kien irrabjat ħafna fuq dan. Jgħid li hu ma kienx fuq il-post meta marru l-Pulizija. Eżebixxa kopja tar-ritratti li ħa hu, liema ritratti ġew immarkati bħala Dok. "ML 1" (a fol. 85 et seq.). Muri l-iskizz mhejji mill-Pulizija jgħid li dan huwa korrett minkejja li ma ħadux xi kejl akkurat. Jgħid li hejja dokument dwar is-sekwenza tat-*traffic lights* li hemm u pprezenta dak li ħadem huwa li ġie mmarkat bħala Dok "ML 2" (a fol. 91). Jgħid li hemm erba' *flows* ta' traffiku: (a) dak li ġej minn naħa ta' St. Andrews sejjer lejn il-Marsa; (b) dak li ħiereg minn San Ġiljan minn ħdejn Pender u jdur lejn St. Andrews; (c) dak li jkun ġej minn fejn kien ġej Ashur fejn hemm żewġ settijiet ta' dwal: wieħed fuq ix-xellug sabiex tmur St. Andrews u ieħor fuq il-lemin biex iddur lejn San Ġiljan.

In kontro-ezami jikkonferma li meta *t-traffic lights* ta' minn fejn kien ġej Ashur ikun fuq l-aħmar, dawk ta' minn fejn kien ġej il-konvenut ikun fuq l-aħdar u vice-versa. Jgħid li meta *t-traffic lights* ta' minn fejn kien ġej il-konvenut jaqilbu fuq l-aħmar, dawk ta' minn fejn kien ġej Ashur jaqilbu fuq l-aħdar.

In ri-ezami eżebixxa Google *image* tal-inħawi fejn seħħ l-incident li ġiet immarkata bhala Dok. "ML 3" (*a fol. 94*). Iżid li l-velocita' li kien għaddej biha l-konvenut kienet sinjifikanti u bil-matematika bilfors li l-konvenut kien għaddej b'aktar minn 80 km fis-siegħa (Dok "ML 4" - *a fol. 93*). Jgħid li dan il-kalkolu għamlu l-Inġinier Damien Agius.

Illi, fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2019, xehed **PS 345 Mark George Cremona** (*a fol. 105 et seq.*) fejn jippreżenta bhala Dok. "MC 1" (*a fol. 107 et seq.*) kopja tar-rapport tal-incident stradali *de quo* li għamel PS 69 Jesmond Cremona.

PS 345 Mark George Cremona reġa ħa l-pedana tax-xhieda fis-seduta tal-11 ta' Marzu 2019 (*a fol. 126 et seq.*) fejn jispjega li huwa kien assista lil PS 69 Jesmond Cremona u li l-iskizz u r-rapport innifsu għamlu PS 69 Cremona. Jgħid li PS 69 Cremona kien kellem lis-sewwieqa. Reġa' eżebixxa kopja tar-rapport li ġie mmarkat bhala Dok. "MC 1" (*a fol. 130 et seq.*). Mistoqsi jekk id-daqqa kinitx kbira, jgħid li sa fejn jiftakar huwa ma kinitx. Ma jiftakarx fejn kellhom il-ħsara l-vetturi.

Illi, fis-seduta tal-5 ta' April 2019, xehed eks **PS 69 Jesmond Cremona** (*a fol. 141 et seq.*) fejn jgħid li huwa kien kellem lill-persuni li taw l-informazzjoni relatata mal-incident stradali *de quo*. Jgħid li hu u l-kollega tiegħu ħadu l-kejl u l-affarijiet relatati miegħu. Eżebixxa kopja tar-rapport u tal-iskizz li ġew immarkati bhala Dok. "JC 1" (*a fol. 144 et seq.*). Jispjega li sa fejn jiftakar huwa kien ħareġ *charges* kontra ż-żewġ sewwieqa għax it-tnejn qalu li s-sewwieq l-iehor ħareġ fuq l-aħmar.

Illi, fis-seduta tas-6 ta' Meju 2019, xehed il-konvenut **Adrian Sammut** (*a fol. 150 et seq.*) fejn jgħid li dakinhar tal-incident kien qed isuq vettura Fiat Punto bin-numru ta' registrazzjoni BAB 124. Jgħid

li miegħu kellu lil Brandon Agius bħala passigġier. Jixhed li kienu kienu l-ħabta tas-7.00pm meta kienu gejjin minn Triq Sant'Andrija sejrin fid-direzzjoni tal-mini ta' Paceville. Jgħid li t-*traffic lights* kienu fuq l-aħdar u li f'daqqa waħda vettura tal-għamla Porsche qasmitlu t-triq. Jgħid li nħasad u lanqas brejk ma kellu ċans jagħfas. Jixhed li tkellmu mas-sewwieq l-ieħor li qallu li d-dawl tiegħu (tas-sewwieq l-ieħor) kien fuq l-aħdar. Jgħid li wara mar ikellmu ċertu Whitehead fejn qallu li s-sewwieq l-ieħor kien ħareġ fuq l-aħmar u qal li kien wara s-sewwieq l-ieħor.

In kontro-eżami, li sar fis-seduta tal-5 ta' Mejju 2022 (*a fol. 242 et seq.*), jikkonferma li d-daqqa kienet waħda kbira u li l-vettura tiegħu kienet *total loss*. Jgħid li *ż-żewġ mudguards* gratilhom il-ħsara u li quddiem kien kollu mkisser. Jgħid li bil-qatgħa ma jiftakarx jekk il-vettura l-oħra ċcaqalqitx. Jixhed li ma kienx għaddej b'aktar minn 70 km.f.s. u jgħid li ma kienx qed iħares lejn l-*speedometer*. Jgħid li l-Porsche raha f'daqqa u li ma kellu ċans jagħmel xejn. Ikompli jgħid li minħabba l-arbuxelli li hemm ma tkunx tista' tara t-*traffic lights* ta' faċċata. Wara jispjega li dawn semmihom bi żball. Jispjega li l-arbuxelli semmihom minħabba li bihom ma tarax lil min ikun ser jaqsam.

Illi, fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2019, xehed **Alan Whitehead** (*a fol. 156 et seq.*) fejn ikkonferma li ra l-incident stradali *de quo*. Jgħid li hu u martu kienu weqfin fit-*traffic lights* li hemm fi Triq Reġionali liema *lights* jagħtu għal Paceville u dana peress li t-*traffic lights* tagħhom kienu fuq l-aħmar. Jixhed: "*The car in front of us in the right hand lane was a large black Mercedes or Porsche, SUV. I did not take much notice because we were stopped at the lights. The next minute ... went through the lights, it was definitely red and then we heard the crash, we could not see the crash, it was round the corner*" (*a fol. 156*). Dwar dak li qal lill-Pulizija jgħid li huwa ntab jagħmel stqarrija. Ikompli jgħid li ma jiftakarx minn talbu jagħmel hekk.

Illi, fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2019, xehed ukoll **Brandon Agius** (*a fol. 159 et seq.*) fejn jispjega li dakinhar tal-incident stradali huwa kien passigġier fil-vettura misjuqa mill-konvenut. Jgħid li kienu gejjin minn Pembroke u li kienu sejrin lejn il-mini ta' San Ġiljan. Jgħid li kienu fuq il-*lane* tal-lemin tas-*central strip* f'liema hin jgħid li

t-traffic lights tagħhom kienu fuq l-aħdar u f'waqt minnhom daret vettura għal fuqhom.

In kontro-eżami, li sar fis-seduta tat-3 ta' Marzu 2022 (*a fol. 232 et seq.*) jikkonferma li l-vettura li kien fiha fl-ebda hin ma waqfet jew naqset. Jgħid li l-velocita' li kienu għaddejnin biha kienet ta' cirka 60 jew 70 km.f.s. Jgħid li ma kienx hemm vetturi quddiemhom u jikkonferma li bid-daqqa l-vettura tal-għamla Porsche daret fuq l-istrixxa ċentrali.

Illi, fis-seduta tat-30 ta' Ottubru 2019, xehdet in kontro-eżami Eslam Alnakua (*a fol. 167 et seq.*)¹ fejn tikkonferma li kienet involuta fl-incident stradali *de quo* flimkien mar-raġel tagħha. Tgħid li hija kienet fuq quddiem u wara kien hemm it-tifel. Tgħid li kienu l-ewwel vettura weqfin u li hekk kif *t-traffic lights* qalbu minn aħmar għal aħdar, imxew u seħħ l-incident stradali bl-impatt ikun fuq il-bieba tagħha.

Eslam Alnakua xehdet fis-seduta tad-29 ta' Settembru 2021 (*a fol. 207 et seq.*) fejn tispjega li kienu weqfin fit-triq u meta *t-traffic lights* qaleb fuq l-aħdar, huma mxew u hasset id-daqqa fuq in-naħa tagħha. Tgħid li kienet quddiem u li kienu sejrjn Portomaso.

In kontro eżami tiċhad li kienet bil-qegħda hdejn it-tifel. Tikkonferma li hija ssuq u tgħid li wara l-incident hija ma hargitx għax kienet qed iżzomm lit-tifel minhabba li beda jibki. Tikkonferma li meta marru l-Pulizija hija kienet hemm u staqsew biss kif kienet u kif kien it-tifel. Wara tgħid li marret mal-habib tagħhom li nzerta għaddej minn hemm. Tispjega li ma marritx l-Għassa tal-Pulizija biex tistqarr kif seħħ l-incident minhabba li dak xogħol ir-raġel.

Illi, fis-seduta tat-2 ta' Novembru 2021, xehdet **Vivienne Whitehead** (*a fol. 214 et seq.*) fejn tispjega li dakinhar tal-akkadut kienet passigġiera fil-vettura mar-raġel tagħha. Tgħid li kienet bil-qiegħda fuq quddiem u tispjega d-dinamika tal-incident stradali

¹ L-affidavit tagħha gie sfilzat (*a fol. 117*) b'ordni tal-Qorti diversament preseduta b'digriet mogħti minnha fil-25 ta' Novembru 2019 (*a fol. 178*) in segwitu ta' Rikors li gie pprezentat fl-4 ta' Novembru 2019 (*a fol. 172*).

fejn tgħid li *t-traffic lights* lejn St. Andrews qaleb fuq l-aħdar. Tikkonferma li meta l-vettura ta' kulur iswed mxiet, *it-traffic lights* kienu fuq l-aħmar.

In kontro-eżami, li sar fis-seduta tal-5 ta' Meju 2022 (*a fol. 253 et seq.*), tispjega kif resqu lejn *it-traffic lights* u s-sekwenza tal-vetturi li kien hemm quddiemhom. Tikkonferma li *t-traffic lights* kienu fuq l-aħmar u tikkonferma wkoll li kienet qed tħares madwarha. Tispjega li l-vetturi li kienu qed jiċċaqalqu kien daww ġejjin minn San Ġiljan lejn St. Andrews.

Ikkunsidrat

Illi din hija kawza magħmula mill-atturi Mapfre Middlesea plc hekk kif surrogata fid-dritt tal-assikurat tagħha Adel Ahmed Ashur għan-nom tas-soċjeta' BH International Limited u Laferla Insurance Agency bħala aġenti tas-soċjeta' Mapfre Middlesea plc rigward incident stradali li seħh fi Triq Sant'Andrija, San Ġiljan fid-19 ta' Diċembru 2015 bejn vettura bin-numru ta' registrazzjoni ADL tat-tip Porsche Cayenne misjuqa minn Adel Ahmed Ashur u vettura bin-numru ta' registrazzjoni BAB 124 tat-tip Fiat Punto misjuqa mill-konvenut Adrian Sammut. L-atturi jitlobu s-segweni mill-Qorti:

- tiddikjara li l-konvenut kien unikament responsabbli għall-imsemmi incident stadali;
- tillikwida d-danni sofferti minnhom bħala konsegwenza tal-incident stradali fis-somma ta' għoxrin elf, mitejn u tlieta u tletin Euro u tmienja u tmenin ċenteżmu (€20,233.88ċ) jew somma verjuri;
- tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni.

Illi l-fatti tal-ħabta rakkontati mis-sewwieqa huma kontradittorji fis-sens li minn naħa tiegħu Ashur jgħid li kien wieqaf fit-*traffic lights* ta' Triq Reġjonali fejn dawn jagħtu għal San Ġiljan u meta *t-traffic lights* qalbu fuq l-aħdar huwa saq lejn San Ġiljan u li l-vettura

tal-konvenut ħabtet fih u mbuttatu. Minn naħa tiegħu, il-konvenut jgħid li huwa kien sejjer lejn id-direzzjoni tal-mini ta' Paceville waqt li kien għaddej minn Triq Sant'Andrija u li t-*traffic lights* tiegħu kienu fuq l-aħdar u b'hekk baqa' għaddej u hekk kif malli għadda mal-imsemmija *traffic lights* qasmitlu l-vettura misjuqa minn Ashur u seħħ l-incident.

Illi ż-żewġ sewwieqa jsostnu l-istess fil-verżjoni mogħtija minnhom lill-Pulizija eżatt wara l-akkadut, liema verżjonijiet tagħhom jinsabu mnizzla fir-rapport (Dok. "JC 1" - a fol. 144 et seq.) redatt mill-Pulizija. Filwaqt li Ashur qal hekk:

"As I was waiting before the Paceville t/lights waiting for the lights to change and then to turn right to proceed towards St. Julians, the lights changed green and as I moved forward the other vehicle number BAB 124 Fiat Punto came from St. Andrews Road passed the t/lights and dashed on the side of my vehicle the Fiat Punto came along with speed",

il-konvenut qal hekk:

"I was driving my vehicle number BAB 124 make Fiat Punto, at St. Andrews Road direction towards the tunnels when I approached the Paceville t/lights, the lights were on green as I passed the other vehicle ADL make Porsche drove forward into the direction to St. Julians, came in front of my vehicle and the collision occurred."

Illi filwaqt li l-verżjoni ta' Ashur hija korroborata minn martu, il-verżjoni tal-konvenut hija korroborata mill-persuna li kienet riekba miegħu u minn żewġ persuni oħra li jistgħu jitqiesu bħala xhieda okulari indipendenti. Dawn ix-xhieda huma Alan Mark Whitehead u martu Vivienne Whitehead li kienu rikba flimkien fil-vettura tagħhom u li riedu jmorru lejn Paceville fl-istess direzzjoni li kien sejjer Ashur. Il-konjuġi Whitehead jaqblu dwar il-fatt li Ashur saq waqt li t-*traffic lights* kienu fuq l-aħmar.

Illi fir-rapport (Dok. "JC 1" - a fol. 144 et seq.) redatt mill-Pulizija jirrizulta li Alan Mark Whitehead ta s-segwent i stqarrija:

“As I was a car behind waiting for the t/lights to change red at St. Andrews, direction towards St. Julians or Paceville, suddenly there was on the right lane waiting for the lights to change green, suddenly the Porsche Cayenne drove out turning right, when the other opposite vehicle Fiat Punto came down from St. Andrews and dashed into the side left of the Porsche. It is to be pointed out that only the Porsche came out from the t/lights. The rest of the vehicles waited for the lights to turn green.”

Illi kemm fir-rapport tal-Pulizija (Dok. “JC 1” – a fol. 144 et seq.) kif ukoll waqt ix-xiehda mogħtija minnu l-Qorti, Alan Mark Whitehead qal li Ashur saq meta t-traffic lights tiegħu kienu fuq l-aħmar. Anke mart Alan Whitehead, Vivienne Whitehead tikkonferma li meta Ashur saq il-quddiem it-traffic lights tiegħu kienu fuq l-aħmar. Għad-domanda: *“Now, when that car pulled forward to turn into St. Julians what colours were the lights?”* (a fol. 217), wiegħbet: *“All lights to turn right were red.”* (a fol. 217).

Illi għal kull buon fini għandu jingħad li Vivienne Whitehead xehdet ukoll li t-traffic lights għal min kien ġej minn St. Andrews u cioè mid-direzzjoni minn fejn kien ġej il-konvenut kienu fuq l-aħmar. Għad-domanda: *“Traffic coming from St. Andrews, was that stationary”* (a fol. 257), wiegħbet: *“Yes”* (a fol. 257). Il-Qorti tinnota wkoll li minkejja li fir-Rikors Maħluf tagħhom l-atturi jgħidu li Ashur ra l-vettura tal-konvenut ġejja b’velocità eċċessiva, meta Ashur xehed fil-Qorti huwa qal li ma ra l-ebda vettura tant li għad-domanda: *“You saw no other car coming?”* (a fol. 71), wiegħbet: *“No not even one car”* (a fol. 71).

Illi l-Qorti sejra issa tgħaddi sabiex tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha fir-rigward tat-talbiet imressqa mil-atturi u tal-eċċezzjonijiet imressqa mill-konvenut.

L-Ewwel (1) Eċċezzjoni
(Nullita’ ta’ dawn il-proċeduri):

Illi f’din l-eċċezzjoni l-konvenut jeċċepixxi n-nullita’ ta’ dawn il-proċeduri minħabba li s-soċjeta’ attriċi ma ressqet l-ebda prova li hija ġiet surrogata fid-drittijiet ta’ Adel Ahmed Ashur u dan billi, skont ir-rapport tal-Pulizija, il-vettura bin-numru ta’ registrazzjoni

ADL tappartjeni lis-soċjeta' BH International Limited u mhux lil Adel Ahmed Ashur.

Illi permezz ta' Rikors ipprezentat fis-17 ta' Diċembru 2018 (*a fol. 99*), l-atturi talbu korrezzjoni fl-okkju tal-kawża billi wara l-kliem "Adel Ahmed Ashur" jiddaħħlu l-kliem "għan-nom tas-soċjeta' BH International Limited" u permezz ta' digriet mogħti fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2019 (*a fol. 104*), il-Qorti diversament preseduta laqgħet din it-talba.

Illi in vista tal-ewwel (1) eċċezzjoni hekk kif formulata u darba li ntlaqgħet it-talba għal korrezzjoni ma hemmx aktar skop għaliha u konsegwentement il-Qorti ser tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ulterjuri tagħha.

L-Ewwel (1) Talba

(Dikjarazzjoni ta' responsabilita' għall-incident stradali):

Illi diga' ngħad aktar 'il fuq li l-verżjonijiet li ngħataw mis-sewwieqa huma opposti fejn jirrigwardaw *it-traffic lights* rispettivi tagħhom fis-sens illi kemm Ashur kif ukoll il-konvenut Sammut isostnu li saqu meta l-kulur tat-*traffic lights* tagħhom kien aħdar.

Illi fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tagħhom (*a fol. 261 et seq.*) l-atturi jibbażaw it-talbiet tagħhom fuq żewġ fatturi. L-ewwel fattur jirrigwarda l-fatt li allegatament il-konvenut kien għaddej b'veloċita' aktar minn 80 km.f.s.. Huma jilmentaw ukoll li l-konvenut naqas milli jnaqqas il-veloċita' tiegħu hekk kif kien qed javvicina ż-żona tat-*traffic lights*.

Illi minn naħa tiegħu l-konvenut jargumenta li l-incident stradali ma sehħx htija tiegħu u li l-htija kienet ta' Ashur li saq minkejja li ddwal tat-*traffic lights* tiegħu kien aħmar. Dwar il-veloċita', fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu (*a fol. 266 et seq.*), il-konvenut jgħid li din ma kinitx kbira u jagħmel riferenza għax-xhieda mismugħa f'dawn il-proċeduri fejn tiġi riaffermata l-verżjoni tiegħu.

Illi rinfaccjata b'dawn il-verżjonijiet opposti, il-Qorti tibda billi tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija fil-31 ta' Ottubru 2003 fil-

kawża fl-ismijiet **Andrew Borg Cardona vs. Juan Muscat** (Numru 1208/1997/1), fejn il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili qalet hekk:

“Illi f’dan il-każ il-versjonijiet tal-partijiet jikkontradiċu lil xulxin fuq dan l-aspett tal-kawża; u għalhekk hija ġusta u relevanti l-osservazzjoni magħmula minn din il-Qorti fil-kawża **Carmelo Farrugia vs. Rokku Farrugia**² fis-sens li “il-konflitt fil-provi huma haġa li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti għaliha. Il-Qorti għandha teżamina jekk xi waħda miz-żewġ versjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita’ u speċjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, għandhiex teskludi lill-oħra, anke fuq il-bilanċ tal-probabilitajiet u tal-preponderanza tal-provi, għax dawn, f’kawżi ċivili, huma generalment sufficjenti għall-konvinciment tal-ġudikant.”

Illi l-qofol tal-kwistjoni fil-kawża odjerna hija x’sejra temmen din il-Qorti fir-rigward ta’ min saq bi *traffic lights* bil-kulur aħdar. Mis-sekwenza pprezentata fl-atti proċesswali jirriżulta li l-verżjonijiet tal-partijiet huma t-tnejn possibbli. Għalhekk il-Qorti ser ikollha ta’ bilfors tirreferi għax-xiehda mogħtija mit-terzi independenti okulari l-konjuġi Whitehead f’dan il-każ.

Illi l-Qorti studjat bir-reqqa x-xiehda mogħtija mill-konjuġi Whitehead. Dak li jaqblu fuqu l-konjuġi Whitehead huwa li l-kulur tat-*traffic lights* kien aħmar meta Ashur saq. Din il-Qorti ma għandha l-ebda raġuni sabiex tiddubita dak li qalu Whitehead f’dan ir-rigward u dana b’mod speċjali minhabba li l-Qorti ma jirriżultalha assolutament xejn dwar xi gwadann setgħu jieħdu huma mill-verżjoni mogħtija minnhom dwar il-kulur tat-*traffic lights* ta’ Ashur meta saq. Għaldaqstant il-Qorti ser temmen dak li qalu l-konjuġi Whitehead dwar il-kulur ta’ *traffic lights* ta’ Ashur meta saq.

Illi diġa’ ngħad aktar ‘il fuq li Vivienne Whitehead issemmi li anke t-*traffic lights* tal-konvenut kienu fuq l-aħmar. Minn naħa l-oħra fix-xiehda tagħha mogħtija fit-2 ta’ Novembru 2021 Vivienne Whitehead issemmi li t-*traffic lights* lejn St. Andrews kienu qalbu

² per Imhallel M. Caruana Curran deciża 24 ta’ Novembru 1966 – kwotata fil-kawża PA [PS] **Kmandant tal-Forzi Armati ta’ Malta vs. Francis Difesa** deciża 28 ta’ Mejju 2003.

fuq l-aħdar. Jekk dan jiġi mqabbel mas-sekwenza tad-dawl tat-*traffic lights* (Dok. "ML 2" - *a fol.* 91) jirriżulta li l-unika skema fejn id-dawl tat-*traffic lights* lejn St. Andrews ikun aħdar waqt li d-dawl tat-*traffic lights* ta' Ashur ikun aħmar hija t-tielet sekwenza li turi li d-dawl tal-konvenut ikun effettivament aħdar! Il-Qorti għandha xi ffit dubji fuq kemm Vivienne Whitehead setgħet tkun taf x'kien id-dawl minn naha tad-direzzjoni ġeġja minn St. Andrews lejn il-mini li jieħdu għal tal-Qroqq minhabba li dawn ma kienux qed iħarsu lejha hekk kif ukoll imsemmi mill-konvenut fin-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa minnu (*a fol.* 266 *et seq.*). Għalhekk x'aktarx li l-parti tax-xieħda tagħha rigward il-kulur tad-dawl tat-*traffic lights* tal-konvenut hija żball fejn ma fehmitx dak li kien qed jintalab minnha.

Illi tenut kont kont ta' dak li nġhad hawn fuq, inkluz kif spiċċaw il-vetturi wara li seħħ l-incident u kif jidhru ndikati fl-iskizz (*a fol.* 148) u kif ukoll fejn ġew kaġunati l-ħsarat fiż-żewġ vetturi (fejn filwaqt li l-vettura misjuqa mill-konvenut garrbet ħsarat frontali, dik misjuqa minn Ashur garrbet ħsara fuq in-naha tax-xellug tagħha), il-Qorti hija tal-fehma li l-verżjoni mogħtija mill-konvenut hija aktar verosimili u veritjiera.

Illi l-atturi jilmentaw li l-verżjoni tal-konvenut mhijiex waħda veritjiera fir-rigward tal-veloċita' li biha kien qed isuq l-istess konvenut. Mark Laferla fix-xieħda tiegħu tas-16 ta' Jannar 2019 (*a fol.* 73 *et seq.*) isemmi li l-vettura Fiat Punto kienet għaddeġja b'veloċita' ta' aktar minn 80 km.f.s. Huwa jirreferi li dan huwa fatt matematiku u jirriżulta minn eżercizzju li nħadem minn Inġinier li baqa' ma xehedx f'dawn il-proċeduri. Għaldaqstant il-Qorti mhux ser tieħu in konsiderazzjoni dak li qal Laferla meta għamel riferenza għal dak li skont hu rriżulta mill-eżercizzju magħmul mill-Inġinier li huwa semma.

Illi l-atturi jilmentaw mill-fatt li l-konvenut naqas milli jnaqqas il-veloċita' tiegħu meta kien qed jersaq viċin it-*traffic lights*. Da parte tiegħu, il-konvenut jikkonferma dan fil-kontro-eżami tiegħu meta għad-domanda magħmula lillu jekk huwa naqqasx l-*speed* tiegħu hekk kif kien qed javviċina t-*traffic lights*, huwa wieġeb li l-veloċita' tiegħu baqgħet waħda kostanti (*a fol.* 247). Dwar dan, il-Qorti

tinnota li m'hemm l-ebda dubju li l-ħsarat li ġarrbet il-vettura misjuqa minn Ashur kienu konsiderevoli u għoljin ħafna (u dana meħud in konsiderazzjoni li l-vettura misjuqa minnu hija waħda ta' ċertu valur). Huwa minnu wkoll li l-vettura misjuqa minn Ashur spiċċat angolata bil-vettura misjuqa mill-konvenut iġġarrab ħsarat fuq quddiem tagħha. Minkejja dan, il-Qorti tinnota li fl-iskizz ma ġew indikati l-ebda brejkmarks u fir-rapport redatt mill-Pulizija ma jsir l-ebda riferenza għalihom li juri li ma kien hemm l-ebda ċans li l-konvenut jagħfas il-brejk. Dan juri li Ashur ħareġ għall-għarrieda u ħasad lill-konvenut meta ħareġ minn postu meta t-*traffic lights* tiegħu (ta' Ashur) ma kienux għadhom fuq l-aħdar bil-konsegwenza li seħħ l-incident stradali.

Illi l-Qorti ezaminat ukoll jekk setax kien hemm element ta' kontributorjeta' da parti tal-konvenut għall-akkadut u rriżultatla li s-sewqan tiegħu bl-ebda mod ma' kkontribwixxa għall-incident stradali u għalhekk huwa ma jistax jiġi mgħobbi bi ħtija kontributorja għalih.

Illi meħud in konsiderazzjoni dak kollu li nġhad hawn fuq isegwi li kien Adel Ahmed Ashur li kien unikament responsabbli għall-incident stradali *de quo* u dana *stante* li huwa ħareġ minn postu meta ma jirriżultax li t-*traffic lights* tiegħu kienu fuq l-aħdar.

B'hekk isegwi li l-Qorti ser tiċhad l-ewwel (1) talba tal-atturi u minflok ser tilqa' it-tieni (2) eċċezzjoni tal-konvenut.

It-Tieni (2) u t-Tielet (3) Talba

(Likwidazzjoni ta' danni u kundanna ta' ħlas):

Illi l-Qorti ma tantx għandha wisq xi tghid dwar dawn iż-żewġ talbiet għajr illi ġialadarba mhux ser tintlaqa' l-ewwel (1) talba tal-atturi jsegwi li l-Qorti ser ikollha tiċhad it-tieni (2) u t-tielet (3) talba tagħhom.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

1. Tassewenti mill-idejha konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel (1) eċċezzjoni tal-konvenut;
2. Tassewenti it-talbiet kollha tal-atturi;
3. Tassewenti it-tieni (2) eċċezzjoni tal-konvenut.

Bl-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri għandhom jithallsu mill-atturi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Registratur